

ACC. N:R M. 15082: 1-11.

Landskap: *Småland* Upptecknare: *Edla Jonasson, Knäved*
Härad: *Lunnarbo* Berättare: " " "
Socken: *Heinnersyd* Berättarens yrke: *småbrukarhustru*
Uppteckningsår: *1960* Född år *1892* i *Heinnersyd*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Kystan och hävorn. s. 1-11.

LUF 115

28/10-60

Som svar på frågestifta No 115
Vår som garnet skulle användas
för stickning, ja då nyttades
det i nyttan nästan alltid ungefär
 $\frac{1}{2}$ kg. var och en som spann och
¹²knunade ulgens riste på garnet
nästan vad rullen innehåll lika
dan när som liggarnet spann på
Spinrockrullen. Hävar däremot
gjædes alltid, när som garnet
skulle användas i och för vävning
Spinrockrullen skulle alltid sitta på
sin gamla plats, man laddar bara
på sträckningen av städen, för ju
mera garn det blev på rullen des-
so hårdare måste man sträcka
vidt den skev som sitter i
Spinrockens bröst, det gjæes med

att man tager i det runda hand-
tag som sitter strax "nedan rök-
käfånget" vilket rullet ^{är} satt på
vid det mat sig, eller ifrån då som
man sitter vid spinlocken får
att spinna eller trinnva, man ställer
den så slak som man kan, sedan
lyfter man "rökarna" så är mannet
på ett snöre vilket är det samma som
den på andra maskiner, som sagt
när man befriat rullen så tager
man den spunna tråden med den
släta sidan av rökfånget lägger
den nedan rökskruvan (handtaget)
så läser man att ^{små} tråden om
handens 4 fyra fingrar till man en
så att säga tråden på ena, den snar man
sedan läser man att mysta, när

Som man lyftat en snäva ja då letis
ja rullon lös på sin spindel, så det
går lätt och lisa att nysta. När som
nystat börjas att säga palm ja så
griper man med tummen samt lång
fingret om själva nystat så mäter
man palm med pekfingret på så sätt
går nystat runt i handens fingrar
därav med dessa rörelser blir
nystat rundt och fint med seed
ovan seed, Ett sådant väl nystat nys-
tan har namnet hålnystan ty
får långfingret och tummen så att
säga mätas bildas hålet. Sedan
kan man nysta många seedar på
varandra men då håller man nystat
fast i handen; på det annända
lät man det gå rundt, ett dyggt

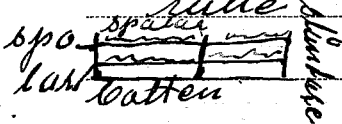
nystan kallas för viskat därför att
håden är ju så att säga viskad på
ett sådant nystan anses för slätt.
Så ej på nystat precis, men en
rann spinneiska vete på "ladet" byg-
grändhuru nycke gaen som man hade
när rann rullen var full, huku eller
lekkuets. Det var olika viltt ullgaen
eller lingaen. Gaen som skulle använ-
das för vävning härvades alltid,
den motad eller rodskap som använ-
des därför är eller var just en sådan
som vi avbildat på fem, en "havel"
må inte precis för jämväring, ty som
det alltid tydigt här i det fattiga
Sunnelsa i dagligt tal "se handi
mund" man hade ej råd att laga
något. Men just därför att det gick

bäst att spola "spulta" samt färdigt
 på detta sätt. Vag får att jag ^{sett} bad och
 gjort rickat på armlågen och tum-
 greppet men en sådan metod är
 ju så att säga bara lite praktiskt.
 nej att göra precis likadant med
 spinsrockrullen som vid nyttning
 och sätta hävelen något steg från
 spinsrocken fast göra häden på den
 ena Keyken. Den av Odor avbildade
 fassan är just en hävel, de fyra
 yttersta bågarna kallas hävelens-
 keykor, kända draga denna runt
 runt på så sätt erhåller man ju
 en gånkåva, när som skall använ-
 da gäret i och får vävning så
 går man att i en hävel fast
 man gör det att indela det i fassan

då tager man en led av en
 annan färg. och om ^{man} tager att när
 som man har ett dyrt teadä
 detta kan variera, så har man
 även denna led på en krycka
 går ett omslag i kals till man
 föl vad man vill i garnkåvan
 i rikt. Men som sagt sådan be-
 svär går man ej för sitt eget bruk
 Staket och de fyra skankarna är
 vanligtvis av purre så döms späl-
 va kryckan är av bjök väptra
 så att garnet ej kan hänga upp sig.
 En utav kryckorna är avlagat den
 är tvärlad på så sätt kan den ju
 påsättas en utav skankarna ett hål i
 genom en trådpinne hälli hållet den
 tillhåpa skankarna ^{Krycka}
~~tråpp~~
 kryckorna

Skamlen måste hålla en beständ
 längd, men ifall att alla fyra
 keykarna vara fastsatta ^{gj} gick det
 ju omöjligt att antaga ^{en} härean
 då nu en keyka kan bestå så
 får man ju härean lös många
 ett par veckor stappar så den
 en andan i den andra så kan man
 lägga undan till alla härean
 ära färdiga, Huru mycket den inne-
 hållt det man av spinnestället
 där ju garnet först varit, men ifall
 man skulle tvinnat garnen 2 3 eller
 fyra gånger tillhops ja då hade
 man en såkallad "rullstav" ty till
 en spinnest här fem tillar, "Lantun"
 bestod av en f. latten fyra ^{bro} tun
 tvåm tjock samt tre ständare

emellan vägen ständare symber en
 rulle så var det två spalar i
 ständarnas två hål i vägen
 ständare så att man kunde
 dra ut spalarna när man
 satte det rullarna när man spunnit
 fyra rullar fulla ja så satte dessa i
 omvända "taula" eller ställningen den
 femte rullen var tom denna placera-
 des i rackarfånget man pålade man
 trampa rocken så att det stora drö-
 hjulet gick åt fel håll, man säger att
 rocken arbetar åt fel håll, det är ju
 nödvändigt om man skall "drä" hi-
 na till hapa ledarna. Någon räkning
 före kommer endast då man vävde
 då räknar man huru många ljög man
 har så vet man led längd och

bredd på väven. Så var det den näst
vändigaste gummindan, även på denna
var fyra skankar ett liksidigt kors
i detta var fem tvål i varje spets
just därför att i fall man även använde
köpt garn så kunde hända att dessa
händer ej var av samma snitt man
på så sätt kunde man ju flyta ut
någon 1/2 "pinne" stäcke, på det blev den
hätta sträckningen. En gammal måste
man hava när som man tog hä-
ran av karven lader den på vin-
dan då man skulle spalta

I de allra första fall förfäddades
dessa enkla godskap i hemmen på rin-
derkvällarna man hade ju att i stes-
taggan, vad stävel det var en munde
där var ju vaent, och stickelasset lyst

En del kan ju göra finare saker
så var det även med dessa, men al-
la kunde användas för sitt ändamål.
Men nog för att jag läd härt och
satt samma måen med icke så lite
slaktet i rösten. säga "jaha se det
är fingjort för se det gjorde Erik
eller Jahan till fast mögava" sedan
gälda det att "Däst man kunde
använda den rätt. Fast spinnrockar-
na ja det var särskilde "rockade-
jara" som järfädiga de sådana, sedan
var denna att flickans Pader gav
henne en sådan ja absolut nödvän-
digt var det med sådana selskap
Pärma fidge "fagg" foy ja det är vad
jag omnänt, när man har ett rätt
antal brudar så tager man ett om-

kas så när man har fem fog
då vet man att det är vissa fog-
gram alt efter veas och en säkne sätt
att säkna, men som sagt ej i hem-
met för dels går det ut lid på an-
ses det för onödigt.

Eder skiss av wa. sju är efter vid
jag har fäst, vad vi kalla
Bannar ja sådana är mycket
lata men här på arten anses det
sa ej som precis nödvändiga
(Eftersom min Fader var skickare på
hände det att han gjorde vänskap
så jag har även sett sådana i min
barn dom)

M. 15082.

